

ljenje je potem le sestavljanje sodeb in sklepov v večje skupine. Posebno važno za temeljito spoznavanje resnice je dokazovanje, ki ni drugega, nego izvajanje resničnosti kake sodbe iz priznane resničnosti drugih sodeb s pomočjo pravih sklepov. Pravila, po katerih se to izvajanje godi, in različne oblike sodeb, sklepov in dokazov navaja ter obširno opisuje logika.

Najprvotnejša pravila vsemu mišljenju pa so takozvani zakoni mišljenja. Po teh zakonih se mora misleči človek vedno ravnati, ako hoče spoznati resnico, t. j., ako hoče, da se njegovo mišljenje vjema z dejanskimi razmerami, da njegove misli ne bodo le golo domišljevanje in prazne sanje, ampak pravi odmev zunanjega sveta v njegovi duši, v njegovi zavesti. Na te zakone se tudi opirajo vsa daljna pravila o sojenju in

sklepanju; ta pravila niso nič drugega nego posledice iz zakonov mišljenja. Iz tega se razvidi važnost teh zakonov. Pa sedaj, ko smo nekoliko natančneje spoznali, kaj je mišljenje, bomo tudi prav lahko umevali zakone mišljenja.

Rekli smo, da je mišljenje svobodno in razumno duševno delovanje. To delovanje smo opisali natančneje rekoč, da je prvič izobraževanje pojmov iz čutnih predstav in zavedanje nad čutnih idej; drugič primerjanje pojmov in idej med seboj in z zaznavami ter zaznavanimi predmeti, njihovo združevanje in razdruževanje v zavesti: to so logične sodbe; tretjič sklepanje in dokazovanje, ali izvajanje novih sodeb in spoznavanje novih resnic ali zmot ter priznavanje in sprejemanje prvih, razdiranje in zametovanje drugih.

(Dalje.)

SLOVSTVO.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

(Piše dr. F. L.)

»**Don Kišot iz la Manhe**«, vitez otožnega lica. Slovenski mladini prosto priredil Fr. Nedeljko. V Ljubljani, 1890. Založil Mat. Gerber. — Tiskala »Národná Tiskarna«, 8°. Str. 80. Cena 20 kr. Z barvano sliko na platnicah. — Znani Cervantesov roman je tu na kratko prirejen za mladino, kakor imajo kratke Kišotove zgodbe tudi v drugih slovstvih. Upamo, da bode marsikdo čital slovensko knjižico z veseljem; samo skrčena pisava mu bode delala nekoliko težave. Naš pisatelj je namreč ob kratkem hotel mnogo povedati. Jezik ni brez hib, pa je še dokaj pravilen in ima marsikatero dobro besedo.

»**Vežbovnik**« (Exercier-Reglement) za cesarske in kraljeve peščete. Poslovenil in založil Andrej Komel pl. Sočebnan, c. in kr. major v p. Natisnila tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu, 1890. 12°. Str. 63. Cena 20 kr. — Označili smo letos že dve knjižici gospoda pisatelja: »Organizacija vojstva« (str. 92) in »Službovnik« (str. 126). »Vežbovnik« dopolnjuje lepo zbirko

knjižic za vojaštvo, ki so pa zanimive za vsakega omikanca, za jezikoslovca posebej zaradi izrazov. Dobiva se v knjigarnah in pri gospodu pisatelju v Gradcu (Grazbachgasse, 40).

DRUGA SLOVSTVA.

»**Archiv für die slavische Philologie**«, herausgegeben von V. Jagić XII. zvezek. (Dalje.) — Najiminitnejša v celi ti knjigi je za nas Slovence V. Oblaka razprava »Slovenica« (499–525.) Ta nadpis obsega vse slovenske novejšje objave, tičeče se soseb jezikoslovja. O »Šumanovi slovnici« piše gosp. Oblak pohvalno. Zakaj napisana je na podlagi staroslovenske ali cerkvenoslovenske slovnice. Ne piše več o treh sklanjajah, kakor Janežičeva. Soseb hvali gospod Oblak, da je podal g. Šuman nekoliko pravil, kako naj naglašamo, in posebej, da je sprejel akcentuacijo naših najboljših učenjakov: o. S. Škrabca in prof. M. Valjavca. Temu bi še pridejal samo, da je — mislim — že čas, da se poprimemo enakega naglašanja in izgovarjanja. Šumanovo slovnico pa graja Oblak zato, ker se ozira gospod pisatelj premalo na razna narečja. Tudi o